

Nr 204.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till avlöningar m. m. vid navigationsskolorna.
(1:a avd.)

I en den 3 mars 1939 dagtecknad proposition (nr 173) har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna en av departementschefen förordad personalförteckning för navigationsskolorna;

dels godkänna en av departementschefen förordad avlöningsstat för navigationsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40;

dels under tionde huvudtiteln till Navigationsskolorna: Avlöningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 419,500 kronor;

dels ock under tionde huvudtiteln till Navigationsskolorna: Omkostnader för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 12,700 kronor.

Vid anmälan den 4 januari 1939 av de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1939/40 av utgifterna under riksstatsens tionde huvudtitel, erinrade föredragande departementschefen beträffande frågan om anslag till navigationsskolorna (X H. T. p. 20 och 21), att det vore avsett att till riksdagen avlåta förslag rörande utsträckning av det nya avlöningssystem, som med ingången av budgetåret 1939/40 komme att träda i tillämpning, jämväl till befattningshavarna vid statens undervisningsväsende. Enär gällande avlöningsreglemente den 30 september 1937 (nr 873) för ordinarie lärare vid statens undervisningsväsende enligt kungörelse den 19 november 1937 (nr 875) i huvudsak ägde tillämpning jämväl å lärarpersonalen vid navigations-skolorna, borde även den ifrågasatta utsträckningen av det nya lönesystemet omfatta denna lärarpersonal. Departementschefen framhöll vidare, att under navigationsskolornas omkostnadsanslag för närvarande medel vore beräknade även för bestridande av utgifter för avlöningar åt vaktmästare vid dessa skolor, men att, sedan skolöverstyrelsen dåmera avgivit förslag i fråga om lönereglering för ifrågavarande vaktmästarpersonal, avlöningsmedlen till denna personal borde upptagas under skolornas allmänna avlöningsanslag.

I enlighet med av departementschefen gjord hemställan föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budget-

året 1939/40 beräkna navigationsskolornas avlönings- och omkostnadsanslag till 410,900 kronor respektive 12,700 kronor.

Sedan de förslag till ändrade lönebestämmelser för lärarpersonalen vid statens undervisningsväsende, vilka bebådades i statsverkspropositionen, kommit i det skick att desamma kunnat föreläggas riksdagen, har Kungl. Maj:t avlåtit proposition, nr 217, angående lönereglering för ordinarie tjänstemän vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter. Nämda förslag innebär, så vitt nu är i fråga, att de ordinarie lärarna vid navigationsskolorna skola inordnas under det den 1 juli 1939 ikraftträdande civila avlöningsreglementet, varjämte ordinarie vaktmästarbefattningar vid navigationsskolorna skola inrättas med lön enligt nämnda reglemente.

I den nu ifrågavarande propositionen nr 173 har Kungl. Maj:t till behandling upptagit frågan om beräkningen av de i anledning av den föreslagna löneregleringen ifrågakommande anslagen för navigationsskolorna för nästa budgetår.

1. Navigationsskolorna: Avlöningar, förslagsanslag. Till ifrågavarande ändamål är för budgetåret 1938/39 anvisat ett förslagsanslag å 348,400 kronor. Den 3 juni 1938 har Kungl. Maj:t fastställt personalförteckning för navigationsskolorna. Samtidigt har Kungl. Maj:t fastställt avlöningsstat för dessa skolor. Tillika har Kungl. Maj:t meddelat viss föreskrift rörande arvode till en examensledare i övermaskinist- och andra maskinistklasserna. I brev den 10 december 1937 har Kungl. Maj:t förklarat, att navigationsskolorna skola tillhöra, navigationsskolan i Göteborg grupp I, navigationsskolorna i Stockholm, Malmö och Härnösand grupp II samt navigationsskolan i Kalmar grupp III i den i 1 mom. kungörelsen den 19 november 1937 (nr 875) intagna sammanställningen över rektorerna vid navigationsskolorna tillkommande avlöningsbelopp.

I enlighet med det förslag till lönereglering för befattningshavare vid det statliga undervisningsväsendet, som framlagts i propositionen nr 217, skola rektorerna vid navigationsskolorna åtnjuta lön enligt en särskild löneplan E, upptagande olika lönegrader med allenast en löneklass inom varje. Det har vidare förutsatts, att rektorsbefattningarna skola fördelas i olika avlöningsgrupper i tjänsteförteckningen till civila avlöningsreglementet. I enlighet härmed skulle enligt det i förevarande proposition framlagda förslaget med hänsyn till nuvarande avlöningsgrunder böra placeras rektorn i Göteborg i lönegraden E 9 (avlöningsgruppen I), rektorerna i Stockholm, Malmö och Härnösand i lönegraden E 8 (avlöningsgruppen II) samt rektorn i Kalmar i lönegraden E 7 (avlöningsgruppen III).

Lektorerna vid navigationsskolorna äro i avlöningshänseende likställda med lektorerna vid de allmänna läroverken. I överensstämmelse härmed skulle ifrågavarande befattningshavare placeras i lönegraden A 27.

Adjunkterna vid navigationsskolorna äro i avlöningshänseende likställda med adjunkterna vid de allmänna läroverken och skulle i anslutning härtill placeras i lönegraden A 23.

Vaktmästarpersonalen vid navigationsskolorna — en vaktmästare finnes vid varje skola — saknar för närvarande ordinarie anställning, och avlöningsvillkoren bestämmas av vederbörande navigationsskolas direktion eller rektor. De till vaktmästarna utgående lönerna bestridas, såsom redan nämnts, av navigationsskolornas omkostnadsanslag. För navigationsskolorna skulle enligt ett av skolöverstyrelsen framlagt förslag erfordras 3 vaktmästarbefattningar i lönegraden B 7 samt 2 vaktmästarbefattningar i lönegraden B 5, motsvarande respektive A 7 och A 5 enligt 1939 års civila avlöningsreglemente. Statskontoret har erinrat, att ämbetsverket beträffande skolöverstyrelsens förslag till lönegradsplacering för vaktmästarna vid samrealskolorna — med vilka navigationsskolorna närmast torde vara jämförliga — uttalat, att, då vaktmästare vid dylik skola icke — såvitt av handlingarna framginge — hade särskilt kvalificerade arbetsuppgifter, ämbetsverket, i likhet med läroverkslönesakkunniga, ansåge högst lönegraden B 6 (A 6) böra ifrågakomma. Under hänvisning härtill och då särskilda skäl för en högre lönegradsplacering vid nu omhandlade skolor icke syntes föreligga, finge statskontoret förordna, att vid navigationsskolorna i Göteborg, Malmö och Stockholm vaktmästarna placerades i nämnda lönegrad i stället för i lönegraden B 7 (A 7).

Lönenämnden har framhållit, att nämnden beträffande övriga statliga läroanstalter med allenast en vaktmästare uttalat, att övervägande skäl talade för att ifrågavarande tjänster differentierades efter skolornas storlek, och har förordnat, att ifrågavarande vaktmästarbefattningar placerades vid navigationsskolan i Göteborg i lönegraden B 7 (A 7), vid skolorna i Malmö och Stockholm i lönegraden B 6 (A 6) samt vid skolorna i Härnösand och Kalmar i lönegraden B 5 (A 5). Lönenämnden har slutligen framhållit, att i fråga om navigationsskolornas vaktmästarpersonal kommerskollegium borde fullgöra de uppgifter, som vid de allmänna läroverken förutsatts skola åligga skolöverstyrelsen.

I enlighet med ett inom finansdepartementet framlagt förslag angående avlönande av vissa icke-ordinarie lärare vid det statliga undervisningsväsendet skulle slutligen kostnaderna för löner till *timlärarna* vid navigationsskolorna, med utgångspunkt från nuvarande timantal, från och med nästa budgetår beräknas på sätt, som närmare framgår av sid. 6 i statsrådsprotokollet.

Departementschefen har anfört:

Beräknas lönerna till rektorer, lektorer och adjunkter på sätt i det föregående angivits samt till vaktmästarna vid navigationsskolorna i enlighet med lönenämndens förslag, vilket jag biträder, torde, efter vederbörliga avdrag för tjänste- och familjepension, medelsbehovet för avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat vid sagda skolor för nästa budgetår kunna angivas till i runt tal 333.000 kronor. Jag har härvid utgått från att, på samma sätt som nu är fallet, medel icke beräknas för en lektorsbefattning vid navigationsskolan i Stockholm, så länge den nuvarande innehavaren av befattningen innehar förordnande att vara rektor vid samma skola.

Beträffande anslagsposten till arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, ifrågasattes icke någon ändring. Posten bör alltså upptagas med 1,700 kronor. Till befattningshavare, som eljest av statsmedel uppbär lön eller arvode,

torde emellertid, i anslutning till vad för närvarande är föreskrivet, arvodet böra utgå med ett till 1,500 kronor nedsatt belopp.

Av den för närvarande till 66,000 kronor upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal tages i anspråk ett belopp av 59,093 kronor för bestridande av avlöningar till timlärare. Av återstoden bestridas dels ersättningar, beräknade till 5,907 kronor, till vissa biträden vid laborationer ävensom åt sakkunniga för utarbetande av förslag till examensuppgifter m. m. dels ock ersättning till ett belopp av 1,000 kronor för beredande av arbetshjälp åt rektorn vid navigationsskolan i Stockholm vid bestridande av undervisningen å maskintekniska linjen. Enligt förenämnda beräkningar skulle kostnaderna för avlöning till timlärarna uppgå till 68,133 kronor. Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde alltså böra upptagas till $(68,133 + 5,907 + 1,000 =) 75,040$ kronor eller i runt tal 75,000 kronor.

Under avlöningsanslaget böra vidare medel beräknas för bestridande av kostnaderna för rörligt tillägg. För ändamålet torde böra upptagas ett belopp av 20,000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under navigationsskolornas avlöningsanslag bör alltså upptagas till $(333,000 + 1,700 + 75,000 + 20,000 =) 429,700$ kronor. Från denna summa bör dock dragas värdet av de av vederbörande kommuner tillhandahållna fria bostäderna eller hyresersättningarna åt rektorerna, utgörande för helt år 10,200 kronor. Nettoutgiften blir således $(429,700 - 10,200 =) 419,500$ kronor.

Ny personalförteckning, upprättad i anslutning till de nya grunderna, torde böra fastställas.

Utskottet.

Enligt vad som framgår av utskottets utlåtande nr 181 till innevarande års riksdag har utskottet med vissa jämkningar tillstyrkt de av Kungl. Maj:t i propositionen nr 217 föreslagna grunderna för en lönereglering från och med den 1 juli 1939 åt lärarpersonalen samt vaktmästarna vid vissa statliga undervisningsanstalter, bland annat navigationsskolorna. De av utskottet förordade jämkningarna i Kungl. Maj:ts berörda förslag påverka emellertid icke anslagsberäkningen för navigationsskolornas avlöningsanslag.

Vad Kungl. Maj:t i den nu förevarande propositionen nr 173 föreslagit rörande beräkandet av anslag till avlöningar vid navigationsskolorna för budgetåret 1939/40 har icke givit utskottet anledning till erinran, varför utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

2. Navigationsskolorna: Omkostnader, förslagsanslag. Å riksstaten för budgetåret 1938/39 är navigationsskolornas omkostnadsanslag upptaget till 19,600 kronor. Den 3 juni 1938 har Kungl. Maj:t fastställt omkostnadsstat för navigationsskolorna.

I skrivelse den 23 augusti 1938 har kommerskollegium beräknat medelsbehovet för bestridande av navigationsskolornas omkostnader för nästkommande budgetår till 22,200 kronor.

Departementschefen har anfört:

Kommerskollegii förslag torde böra godtagas med den ändring som för- anledes därav, att, enligt vad jag tidigare tillstyrkt, avlöningsmedel för na-

vigationsskolornas vaktmästarpersonal upptagas under avlöningsanslaget. Omkostnadsanslaget bör alltså för nästa budgetår beräknas enligt följande uppställning:

Utgifter:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	1,000
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	»	32,500
3. Övriga utgifter:		
Kostnader för laborationer i maskinlära och elektroteknik, <i>förslagsvis</i>	»	3,200
	Summa kronor	36,700

Särskilda uppbördsmedel:

Elevavgifter m. m.	kronor	24,000
	Nettoutgift kronor	12,700.

Kungl. Maj:ts förslag i denna del, som icke föranlett erinran från utskottets sida, får utskottet tillstyrka.

Utskottet.

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för navigationsskolorna:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 rektor, avlöningsgrupp I	E 9
3 rektorer, avlöningsgrupp II	E 8
1 rektor, avlöningsgrupp III	E 7
8 lektorer	A 27
20 adjunkter	A 23
1 vaktmästare	A 7
2 »	A 6
2 »	A 5

Anm. En befattning som lektor å maskintekniska linjen skall hållas obesatt, så länge en dylik befattningshavare innehar förordnande att vara rektor vid navigationsskola;

b) godkänna följande avlöningsstat för navigationsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 333,000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 1,700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 75,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 20,000
	<hr/>
	Summa kronor 429,700.

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror och hyresersättningar	kronor 10,200
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 419,500;

c) under tionde huvudtiteln till *Navigationsskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 419,500 kronor;

d) under tionde huvudtiteln till *Navigationsskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 12,700 kronor.

Stockholm den 23 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gränebo, Johansson* i Fredrikslund, *Oscar Olsson, Svensson* i Kompersmåla, *Asplund, Andersson* i Fältenborg, *Ström* i Lidköping, *Magnusson* i Kalmar, *Bäcklund, von Heland, Andersson* i Rixö och *Domö*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Jansson* i Falun, *Svensson* i Grönvik, *Persson* i Falla, *Jonsson* i Eskilstuna, *Andersson* i Prästbol, *Närlinge, Holmdahl, Weijne, Äqvist, Bergström* och *Mårtensson*.